

תורתך שאלתי

אחת.
שאלתי
למדהתי נענית ונהנית

עיון בפרשת השבוע דרך שאלות ותשובות

בעלון זה מגוון שאלות ועליהן מקבץ תשובות מתוך הספר
'תורתך שאלתי', מבית אחת שאלתי

גליון פרשת צו תשפ"ג

וְכָלִי חָרַשׁ אֲשֶׁר תִּבְשַׁל בּוֹ יִשָּׁבֵר (ו, כא)

רש"י: יישבר משום שהבליעה שנבלעת בו נעשית נותר.

מדוע שוברים את הכלי, הרי לאחר 24 שעות, 'מעט לעת' נפגם הטעם הבלוע, והרי 'נותן טעם לפגם' אינו אוסר כלי?

אחד הניסים שהיו במקדש, שלא הסריח בשר קודש מעולם (אבות ה, ה), ומעולם לא נפגם טעם הקדשים בכלי, ולכך טעמו אסור ואין לו עצה, אלא שבירת הכלי.

רעיונות לליל הסדר מתוך

הגדה של פסח 'כי ישאלד'

מדוע מטבילים בליל הסדר שתי פעמים?

פסחים דף קי: משום היכר, כדי לעורר את הילדים, לשאול על השינויים שבליל הסדר.

בן איש חי: הגלות התחילה ע"י טבילה - כשהטבילו את כתונת יוסף בדם, לאחר מכירתו. גם הגאולה במצרים התחילה בטבילה - "וטבלתם בדם אשר בסף" (שמות יב, כב). **הגלות התחילה בהטבלה ומסתיימת בהטבלה.** וכדי לסמל את תחילת הגלות ואת סופה מטבילים שתי פעמים.

מדוע הוציאנו הקב"ה ביד חזקה, ולא גרם שפרעה ישלחנו מרצונו החפשי?

שפתי חיים: כדי שלא נהיה מחוייבים בהכרת הטוב לפרעה, גרם הקב"ה שפרעה לא ישלחנו מרצונו.

פני משה: עדיף לעבד לצאת לחירות ביד חזקה, מאשר מרצונו "הטוב" של האדון, שכן במצב זה נאלץ העבד להיכנע לפניו ומשתדל למצוא חן בעיניו. כמו כן, בן חורין מתבייש להזכיר שהיה בעבר עבד.

העלה על מוקדה על המזבח פל הלילה...

ובער עליה הפהן עצים בפקר (ו, ב. ה)

מה צורך בעצים לאחר שבערה אש כל הלילה?

דברי שאול: מצינו ביומא אף שאש יורד מהשמים מצווה להביא מהדיוט, כי אש למעלה לא מכלה. נצרך אש של הדיוט כדי שיישרף הקרבן ויהיה לדשן, ולכן צריך להביא עצים מהדיוט.

מלא העומר: רמז לדברי חז"ל (יומא לט) שבארבעים שנותיו של שמעון הצדיק היתה אש המערכה מתגברת ולא היו צריכים להביא עצים. ולכן כתוב שגם בזמן שאש המזבח תוקד לא תכבה בכל זאת יש מצווה ש'ביער עליה עצים בבוקר'.

זאת התורה לעלה למנחה ולחטאת (ז, לז)

מדוע העולה קודמת למנחה, הרי תחילה יש לכפר ואז להביא קרבן עולה?

פני דוד: מצינו בטור שבקרבנות לפני התפילה יקרא קודם עולה ורק אח"כ חטאת.

ביארו האחרונים שבכל קרבן כהנים אוכלים ובעלים מתכפרים, אבל בקריאת פרשת חסרה אכילת הכהנים, ולפי זה בעולה, שממילא אין בה אכילת כהנים, שהרי כולה עולה ומוקרב כליל אז קריאתה היא כפרה מושלמת ולכן מקדימים לקרוא אותה, משום שהיא מכפרת יותר.

מהמילים 'זאת תורת...' לומדים שכל העוסק בתורת חטאת ועולה, כאילו הקריב אותה (מנחות קי). לפיכך פסוק זה מוסב על האמירה ובאמירה חטאת חשובה יותר מעולה.

לקבלת הגיליון נא לשלוח את המילה 'מעוניין'

במייל Office@shaalti.co.il ; בוואטסאפ 052-9453811

מדוע לא מברכים על מצות ארבע כוסות?

מעשה ניסים: על כל כוס מברכים "בורא פרי הגפן" (עפ"י האשכנזים). בקיום מצוה מברכים ברכה אחת ולא ברכה נוספת, כשם שלא מברכים ברכה על קיום מצות ברהמ"ז.

רוקח: מברכים רק על מצוה שנעשית בבת אחת ללא הפסק. את ארבע הכוסות איננו שותים ברצף אחד, כשם שמגילה לא קוראים לסירוגין. ואם שתה אותן בבת אחת - לא יצא.

רשע... אילו היה שם לא היה נגאל

מהיכן הבטחון שהרשע לא היה נגאל, והרי רשעים גדולים ממנו כן נגאלו?

מעשה ניסים: לא כתוב שלא היה יוצא ממצרים, כתוב שלא היה נגאל, מלשון קנין, כלומר, שלא היה נעשה קנין של הקב"ה כמו עבד ה', אולם היה יוצא מצרים.

שיבלי הלקט: אם הרשע היה במצרים, היה מת ב-3 ימי האפילה שמתו בהם רשעי ישראל, ולא היה נגאל.

שער בת רבים: הקב"ה ציוה את בניי לסמן את פתחי הבתים, כדי שהמשחית יבחין ששם גרים בניי. אבל הרשע, כופר בהקב"ה ואינו מאמין בציווי, ואינו מסמן את פתח ביתו, ואם היה שם, לא היה נגאל.

מדוע ב-4 כוסות שותים יין, ולא שתיה או מאכל אחר, כגון 4 אגוזים או 4 תבשילים?

רבי שלמה זלמן אוירבך: בכל מאכל הראשון נאכל בלהיטות, אך בשני ההתלהבות יורדת וכן הלאה, בניגוד לשתיית יין, ככל ששותים התיאבון גובר יותר ויותר. כך גם בגאולה, כל שלב בגאולה מוסיף על קודמו.

רבי אהרן מקרלין: גימטריה של 'כוס יין' = 156. 156 כפול 4 נותן 624, בגימטריה = 'חירות'. 4 'כוס יין' בגימטריה = חירות.

הא לחמא עניא

מדוע המצה נקראת 'לחמא עניא' - לחם עוני?

פסחים קטו: עניית דברים. "אמר שמואל: לחם שעונים עליו דברים שאודותיו מספרים את סיפור יצי"מ.

אבודרהם: המצה היא מאכל קשה שלא מתעכל בקלות כמו חמץ. את המצה נותנים בדרך כלל לשבויים, כדי שלא יאכלו הרבה, וכך עשו לבני ישראל במצרים.

ברוך המקום, ברוך הוא...

מדוע הקב"ה מכונה בשם "המקום"?

המגיד מפלאצק: הקב"ה נקרא "מקומו של עולם", כמקום שמקיף ותוחם את העומד בו. שמו של הקב"ה התפרסם בעולם ע"י הניסים שנעשו במצרים ונתינת התורה בסיני, שלא ניתן להתקיים ללא הנהגתו.

רבי יחזקאל לוינשטיין: מברכים את הקב"ה ש"מלוא כל הארץ כבודו" (ישעיה ו, ג). נמצא בכל מקום ונתן לנו תורה שמדברת לכל אחד, גם לרשע וגם לבן שאינו יודע לשאול.

4 בנים... אחד חכם, ואחד רשע, ואחד...

מדוע כתובה המילה 'אחד' לפני כל אחד?

השיר והשבח: אחד - פירושו "בין", כלומר את מצות "והגדת לבנך" ניתן לקיים עם כל אחד מהבנים, בין בחכם בין ברשע וכו'. בעל ההגדה מבהיר שלא נטעה לחשוב שמצוה זו ניתן לקיים רק עם הבן החכם.

רבי חיים שמואלביץ: "אחד חכם", בכל אחד גלומה אפשרות ותכונה של חכם, או רשע וכו'.

חכם מהו אומר?

מיהו הבן החכם?

כתב סופר: בן שלמד תורה ודרך ארץ וגדל על ברכי היראה.

הגר"א: היפוכו של הבן שאינו יודע לשאול.

דברי יואל: היפך הבן הרשע. נגד הרשע צריך להיות חכם.

את הקושיות תשאירו לליל הסדר!

כי ישאלך
ההגדות שיעשו לכם סדר בליל הסדר!

מאת המחבר:
הרב חגי ולסקי

מעל 500 שאלות (כ-100 שאלות בהגדה לילדים) ועליהן לקט תשובות תמציתי ממפרשי התורה וההגדה.

מאפשר ומסייע לעורך הסדר לשתף את המסובים בקיום מצות סיפור יציאת מצרים בדרך של שאלות ותשובות

הזמינו עכשיו והמשלוח בדרך אליכם:
היכנסו לאתר: shaalti.co.il
במייל: office@shaalti.co.il
בטלפון: 058-3213811
בוואטצאפ: 052-9453811

עוד ספרים מביית: **אחתי שאלתי**
למדהי נעניתי ונדגית